

ՊԱՅՄԱՆՔ

ԲԱՃԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ԴԱՆՈՒԽ

Տարեկան վեցամսեայ
դ. Պոլսոյ համար 6 մէկտա 3 մէկ.
Գումարաց » 7 » 3 1/2 »

Direction du journal arménien
ՀԱՅՐԵՆԻԿ՝ CONSTANTINOPLÉ
Mordjan Ruchdi effendi Han No-49

10
ՓԱՐՍՅ

Օ Ր Ա Գ Ի Ր

10
ՓԱՐՍՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՀԱՅՐԵՆԻԿԻ վերաբերեալ որ եւ է
նամակ եւ գրութիւն պէտք է ուղղի
առ Տնօրէն-Խմբագիր Կ. Պօլիս Մէր-
ճան չարքը Բիւշտի ԷՃ. Խան Երկրորդ
յարկ թիւ 49:

Gérant-Responsable
M. MELIKIAN

ԱԶԳ. — Երեք օր ետքը փետուար «Հայրենիք»-ի իւրաքանչիւր թերթը յետ այսորիկ 20 փարայի պիտի վաճառուի:

ՏԱՍՆԵՒՈՒԹԵՐՈՐԻ ՏԱՐԻ—ԹԻՒ 2305

ՀԻՆԴՇԱԲԹԻ

11 ՅՈՒՆԻՍ 1887 (Ն.Տ.) 23 ՅՈՒՆԻՍ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊԵՇԵՐԹԱՇԻ ԴԵՐԵԶՄԱՆԱՏԱՆ
ԽՆԴԻՐՆ

ՎԵՐՋԻՆ ՊԱՇՏՈՆԱԳԻՐԲ

Պէշիքթաշի գերեզմանատան խնդ-
րոյն վերաբերեալ երկու կարեւոր
պաշտօնագրերն կը հրատարակենք,
ամբողջացնելու համար Ազգ. Ժողո-
վոյ Ատենագրութիւնը:

— 0 —

Ազգ. Ժողովոյ Դիւանին կողմէ առ-
վարջութիւնն ուղղեալ պաշտօնա-
գիրը:

Ամենապատիւ Պատրիարք Ս.
Հայր Նախագահ Ազգ. Կեդր.
Վարչութեան

Ազգային Ժողովն Պէշիքթաշի
գերեզմանատան խնդրոյն համար
յատկապէս դռնմարումով իւր
երեկուան նստին մէջ՝ Վարչու-
թեան Կրօնական և Քաղաքական
կրկին ժողովոյ միաբան տեղե-
կագիրն ու բացատրութիւնները
լսելէ, և Պատրիարքարանի ու
Կայս. Պալատան միջև փոխա-
նակեալ թղթակցութեանց և
բանակցութեանց տեղեկանալէ
յետոյ, իմացաւ թէ՛ լիջեալ գե-
րեզմանատան վեհ. Սուլթանին
իւր բնակութեան յատկացուցած
Երլուրդի Պալատան սահմանակից
գտնուելուն առթիւ Նորին Կայս.
Վեհափառութիւնն զայն այլուր
փոխադրել պահանջած է այս
անգամ, Պալատան վսեմ. Սպա-
րապետին կրկին գրութեամբ,
բայց թէ՛ ըստ որում Հայաս-
տանեայց Ս. Եկեղեցւոյ համար
գերեզմանատանց անեղծ և նու-
իրական վայր ճանչցուիլն աւան-
դական է, և գերեզմանատան
ամբողջակի փոխադրութիւն տե-
ղի ունեցած չէ, թէ յանցելու մի
տնոց պահպանութեան սկզբ-
բունքն բարեպաշտական ըղբաց-
մամբ պաշտպանուած է, ըստ
արձանագրութեանց Համագու-
մար և Կրօնական Ժողովոյ, և
թէ Կրօն. Ժողովն ի մասնաւո-
րի պարտաւոր է մեր Ս. Եկե-
ղեցւոյ գաւառութիւնն և աւան-
դութիւններն անխախտ պահել,
ուստի և Ձեր Բարձր Սրբադիւ-
թեան վարչական կրկին Ժողո-
վոց հետ համախորհուրդ չա-

նահար եղած և ամեն կարելի
միջոց ի գործ դրած է խնդրոյն
կարգադրութեան եւ մը գրու-
նելու համար. միայն թէ՛ կայ-
սերական բացորոշ, ստիպողա-
կան և հարկեցուցիչ հրամանին
առջեւ՝ անկարելի եղած է գո-
հացում տալ այս փափուկ և
տաղնապալից փիճակին:

Հետեւաբար Ազգ. Ժողովն
իւր վարչութեան Կրօն. և Քաղ-
ժողովոց վերոյիշեալ տեղեկագ-
րին եղբակցութեան համար՝ ի
լուծումն այս փափուկ և ստի-
պողական խնդրոյն իւր հրահան-
գին ու որոշումը տալու համար՝
լուրջ և ընդարձակ փիճաբանու-
թեամբ զայն իւր ամէն հանգա-
մանօք իմաստասիրելէ յետոյ,

Նկատելով թէ, խնդրոյն Ազ-
գայնոց կրօնասիրական զգացման
ընդհարող հանգամանքին ի հա-
կալիւ, իւրեանց Սիրելի Վե-
հապետին բացարձակ կամաց և
հրամանին համակրպելու անհ-
րաժեշտ պարտականութիւնը՝ չը-
նեքեր մերժել անպիտի առա-
ջարկ մը, որ Օգոստ. Կայսեր
իւր անձին համար անհրաժեշտ
զգացած մի պէտքէն կը ծագի,
և որոյ գոհացման համար Նորին
Վեհափառութեան Ազգային հա-
ւանութիւնը խնդրելն՝ Հայոց վը-
րայ իւր ունեցած մասնաւոր սի-
րոյն և վստահութեան ապացոյ-
ցին է պարզապէս, և թէ իրաց
արդի փիճակին մէջ՝ Վեհ. Սուլ-
թանին բացորոշ հրամանին առ-
ջեւ անսխալ կենալն՝ գործնակա-
նապէս անպիտի հետեւանաց կը
տանի զԱզգ. որ գլխովին հա-
կառակ կը լինի թէ՛ առ իւր Վե-
հապետն ունեցած պարտաւո-
րութեանց և թէ՛ նոյն իսկ իւր
նուիրական աւանդից պահպան-
ման սկզբան:

Ձերդունեց խնդրին Համագու-
մար Ժողովոյ յղելու առաջարկն,
որ տեղի ունեցաւ յատենի անդ-
և 6 քուէի դէմ 18 քուէով որո-
շեց իւր վարչութեան կրկին Ժո-
ղովոց վերադարձնել խնդրին,
յանձնարարելով որ վերջին ջանք
մ'ալ ընէ առանց ոսկերոտեաց
փոխադրութեան զայն կարգադ-
րելու: Եւ միանգամայն Կի դէմ
25 քուէով արտօնեց զիւր վար-
չութիւնն որ ի հակառակ պարա-
գայի՝ գերեզմանատանց նուիրա-
կութեան արժանապալել պատկա-

ռանքն ու յարգանքը պահելով
և ազգային նմանօրինակ և այլ
սեպհականութեանց պահպանու-
թիւնն ապահովելով հանդերձ՝
գոհացում տայ մեր Օգոստ. Կայ-
սեր պահանջման, բացառիկ գո-
հացութեան հանգամանօք, յա-
պացոյց սիրոյ և անձնութեան
թեան Ազգային առ թանկագին
Անձն Նորին Վեհափառութեան:

Հաղորդելով Ձերումը Ամենա-
պատուութեան Ազգային Ժողո-
վոյ սոյն որոշումնքն ի գործադ-
րութիւն, պատիւ ունիմք մնալ
Բարձրանորհ Տեառնդ որդի-
ական խոնարհութեամբ և համ-
բուրիւ:

Ատենագրպիր Ատենագետ

— 0 —

Աւասիկ վարչութեան կողմէ պատ-
րաստուած վերջին պատասխանագի-
րը, զոր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն
անձամբ մատոյց Կայսերական Պա-
լատը, ծանուցեալ արդեամբ:

Մայիսն Հիւմայուն Միւշիքի-
յէգի ձէլիլէսի ճանիպը ալիսինէ:

Երլուրդ Սէրայը Հիւմայունը
բիշկեհանտա վագը մուտք թալ-
դապրութեանը զըն մուտքագա-
պիր հայէ վագը զընմուտ պիթ-
թալիլիլէ թէրքի խոստուսը ամա-
լը մէրահիւմ իշթիմալը Հազրէ-
թի Բատիլահիտէն պուլունտուղու
պէյանը ալիսի իլէ ինագընըն ին-
րասը համէրիլայի թաազիւմ ու
թէքըրիւմ օլան 14 ձէմազի իւլէ Կ-
վէլ 304 թարիխու թէքըրէյի
ալիյէի միւշիքի Էֆենտիլիլի իլէ
էմր ու իշար պուլունտըն օլուպ
քէյիլիլէթին էֆըրաթ էհալիլին
հրասիլաթը մէզհէպիլիլի հասէպի
իլէ մալիւմ օլան էհէմիլիլէթ ու
նէզաքէթիլիլիլի նալի ճէմալթը
մէզիլիլի աճիլանէմիլիլի տալիլ
պիլիլթըրաֆի մութալաա օլունմա-
սընաէմր պուլունտըն վէ օլ վէհէյի
արիլ ու ամիլ թէքըրէթիլիլէ ա-
լընմըն օլունտըն ճիհէթիլիլէ ճէվապը
չաքիլանէմիլիլ պիլիլարուր թէթիլ-
իլիլիլ իլիլէմիլ օլմասը իլէ պէյա-
նը մաղըրէթիլէ պէրապէր չու թէ-
թիլիլիլէ նազարը աֆիլ իլէ պա-
գըլմասը իսթիլիլիլ օլունտըր:

Միւսթաֆիլի արդ ու պէյան
օլունտըն իւլիլէ, միլիլթը աճիլա-
նէմիլիլ գապրիլթանլարը մուհէսէ-
սալթը ըուհանիլիլ չաքիլանէմիլիլ
տէն մատուտ պուլունտըն թա-
պիլիլիլ իլէ միլիլթիլիլ վէ միւ-

պայի օլունտըն Սալթանաթ Սէ-
նիլիլէ Էպէտը միւտուլթիլ լուլթի
ու ինայէթը ճէլիլիլիլ վէ սահա-
պէթ ու հիւմայէթը ալիլիլ մալի-
սուսէսի սէմէրէսի օլարագ ու-
մում մուհէսէսալթը ըուհանիլիլ-
միլիլէ պէրապէր մուհաֆազա ի-
տիլիլիլ վէ հալթա հիլ պիլը զէ-
ման էմալը ալիլիլ կիպի իսթիլիլ:
լաք գանունընա թապի օլմասը-
ղը թապիլաթը մապահալթան
պուլունտըն տըրքի չու լուլթի
ու ինայէթը Սէնիլիլիլ տուլայը
իլիլիլ մէհէթիլիլ ու թէքըրէթիլ-
տէն միլիլթէ պիլ վիլիլաա աճիլ
պուլունտըն տըրքի Պունտան ագ-
տէմ տալիլ արդ ու պէյանէ միւ-
հասէրէթ իլթիլ օլունտըն կիպի
գապրիլթանլարըն նազիլ ճէմա-
ալթըն հրասիլաթ ու իլթիլաա-
լթը մէզհէպիլիլիլ չալը մուվա-
ֆըր օլունտըն ճիհէթիլիլ պուլունտըն
նազ օլունտըն տըրքի մուլթալա-
հալէ վագը խոստուսըն միւսաա-
տէյի Սէնիլիլէ Էրզան պուլունտը-
մալ իւլիլիլ իսթիլաալիլ մէրահալթ
ու ինայէթ օլունտըն Մէհիլիլ
Ումուլիլիլ թէքըրէթիլ ու թէ-
թիլիլ օլունտըն օլմալա պէրա-
պէր ամալըլթիլ իլթիլալը Հազ-
րէթը Փատիլահիլ հէր հալտէ էմ-
վալթըն օլունտան իլիլաա ու նազ-
լիլիլ ինագ պիլթիլիլիլիլ իսէ
գապրիլթանը մէզքիլիլ Ձալթը
Եէքըթիլիլալթը Հազրէթը Բա-
տիլահիլիլ իլթալթը Սէնիլիլիլիլ-
նէ թալիլաա պուլունտըն օլունտը-
լարը երլուրդ Սէրայը չէվէթ իհ-
թիլաա բիշկեհանտա պուլունտ-
մըն օլմասընտան նալի թալիլիլ-
սի հագըրնտա Իրատէյի Սէնիլիլ-
նին սուտուրը միւհէրէթն նէֆա
մուգատուտըն Հիւմայունլարը պիլ
իլթիլիլաալթան իլիլիլ կէլիլ օ-
լաալը վէ մէրահալթ ու ալթը-
ֆիլթը Սէնիլիլիլիլիլիլ հէր ան ու
հալտէ վայտար օլակէլիլիլիլիլ
Բատիլահիլ թէպաաքըլթը վէ
Եէհիլիլալը մէքըրիլթը քիլալթը
Էֆէնտիլիլ Հազրէթիլիլիլ ըի-
լայի մէյամիլ իլթիլաա Սէնիլիլ-
լիլիլիլ իսթիլիլալ վագիլիլիլ ըա-
գըլթ թէքըրէթիլ չաքիլանէմիլիլ
իլթիլաալթան պուլունտըն
ճիհէթիլիլ պէր վէհէր մաալուր
գապրիլթանը մէզքիլիլըն մէզհէ-
պէն հալիլ օլունտըն խոստուսիլ-
թի իլէ պէրապէր միւհէրէթն էմր
ու իրատէյի Հազրէթը Ձըլուլա-
հիլիլ իլիլիլ թէքըրէթիլ իլթիլաա

ու մութավաթ վէ ինքնայի մա-
վէճէպի ֆէտաքեարի վէ ուսու-
տիկէթ զըմբնտա վէ սուրբ-
թը իսթիմանայեան պիթթալիյէ
թէրք օլունմասը Մէճիսը Ումու-
միի աճիզանէմիզին ճիւմլի միւ-
զաքէրաթընտան պուլունտըր-
նըն վէ օլ պապտէ իճապընըն իճ-
բաուը խոստուըն էմը ու իրաւէի
մէքեարիմ առէի Հաղթէթը Յէճ-
րիեարիյէ մէնութ վէ միւթէվա-
զըֆ օլունտընըն արդ ու պէյա-
նընա ճիւթթ իյլէրիմ, օլ պապտէ-
19 Ճէմազի իւլ էվվէ 304
վէ 3 մարտ 302

ՆՈՐԱԿԱԶՄ ԲԱՐԵԴՈՐԾԱԿԱՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՆԱՏՈՒ

Պալատու Պատ. Թաղ. խոր-
հուրդն ուղեւով վարժարանին
աղքատիկ ուսանողաց ամէն Ձառ-
կի զգեստ չինել, մտածեց թա-
ղին մէջ « Բարեգործական » ըն-
կերութիւն մը հաստատել, նպա-
տակ ունենալով « վարժարանին
աղքատիկ ուսանողաց ամէն տա-
րի ի Սուրբ Ձատկի զգեստ չի-
նել » :

Արդարեւ յոյժ գովելի և քա-
ջալերական է Պատ. Թաղ. խոր-
հուրդ այս ձեռնարկ գործած
է իւր բաղմադրաւ վիճակին մէջ,
և համայն թաղեցւոյս գոհունա-
կութեանն արժանացած, վասն
զի այս բարի սովորութիւնն դժ-
բաղդաբար վերցած էր բաւա-
կան տարիներէ ի վեր Պալատու
թաղէն :

Այո, Պատ. խորհուրդն իւր այս
գիւտարին և ծանր պաշտօնին
մէջ բարեհաճեցաւ հաստատել
զայս, բանալով բաժանորդադը-
րութիւն մի և հրաւէր կարգա-
լով թաղեցւոյ մեծագոյն մասին.
բայց ո՛ր էր թէ՛ խոչընդոտներ
կամ չարամիտ անձինք չը հան-
դիպէին իւր դէմ :

Մինչ Պալատու խորհրդեան վար-
ժարանին ուսանող էի, կը յիշեմ
թէ՛ Պրէնկեան Միկտիչ էֆէնտիի
թաղականութեամբ և Եազըճեան
Յովհաննէս էֆէնտիի հոգաբար-
ձութեամբ կ'կառավարուէր վար-
ժարանն իւր օրինաւոր չըջանին
մէջ :

Յախժամ դեռ տղայ էի, չո-
րեքտասնամեայ, և կը դովէի
Պատ. Թաղ. խորհուրդն և ընդ-
նմին հոգաբարձութիւնն, տես-
նելով ամէն տարի հանդերձաշի-
նութիւնն վարժարանին աղքա-
տիկ ուսանողաց համար :

Բայց տարիներ կը փոխուին,
կըսեն, արդարեւ այդպէս է :

Պրէնկեան և Եազըճեան է-
ֆէնտիք բաժնուեցան Պալատէն,
առաջինը Պրէնկի մեծ հրդեհէն՝
բնակութիւնը փոխադրեց ի Պէ-
շիկթաշ, իսկ երկրորդն աւագ
կնքեց իւր մահկանացուն ի խա-
ղիլ :

Ի բացակայութեան սոցա, Պա-
լատ մի քիչ գիւտարութիւն կը
ընէ՝ իւր վարժարանին յառա-
ջադիմութեանը մասին, Պալատ
երկու երեք կուսակցութեանց
բաժնուեցան, վերջապէս Պալատ

չառ մը փոխութիւններ ունե-
ցաւ, ինչպէս է հանդերձի սո-
վորութիւնը որ բոլորովին վեր-
ցաւ :

Բայց միթէ ի՞նչ ընել պէտք
էր, երբ վարժարանին « իսթա-
կան » կարողութիւնը չէր նե-
րեր

Եւ ահա յետ մի քանի տարի-
ներու, ներկայ Թաղ. խորհուր-
դը՝ յարգելով Պալատու նախնի
սովորութիւնը « Բարեգործական »
ընկերութիւնը հաստատեց, ի-
ցիւթ է « անուանական » չլլար
այս, և Պալատու մէջ գտնուած
միւս երկու ընկերութիւններն ևս
« Բարեգործականին » հետ միա-
նալով, դորժադէին այդ վսեմ
նպատակ, և բաժանորդ մը փո-
խան այդ երկու երեք ընկերու-
թեանց զատ զատ ստակ տալու,
ամէնուն օրինաւոր բաժին մը
յառկացնէր, (բայց ոչ չտիէն ա-
ւելի) որ ըստ իս առաջինէն ա-
ւելի շահաւոր կըլլայ ընկերու-
թեանն :

Աւասիկ նշանակեմ « ասո՛ » այդ
երկու ընկերութեանց անունը և
նպատակը :

Ա. Խորհրդեան ընկերութիւն,
որուն նպատակն է « վարժարա-
նին աղքատիկ ուսանողաց » թուղ-
թըն, զրին և այլ պէտքերն հո-
գալ :

Բ. Խորհրդեան Աղքատախնամ
ընկերութիւն, որուն նպատակն
է, Ա. « Պալատու վարժարանի
աղքատիկ ուսանողաց ամէն տա-
րի Ձատկի առթիւ զգեստ չինել,
և Բ. թաղին մէջ գտնուած աղ-
քատ հիւանդներն խնամել, բը-
ժիչի ևս լին զրկելով » :

Ահա երկու « բարենպատակ »
ընկերութիւն, որոց առաջինը
դրեթէ ութը ինը տարիներէ ի
վեր հաստատուած է, իսկ երկ-
րորդն երեք չորս տարիներէ ի
վեր :

Ասոնցմէ զատ կայ նաեւ,
Դ. Խորհրդեան Գրասիրաց ըն-
կերութիւն մը, որուն նպատակն
է « ճոխ մատենադարան մը ու-
նենալ » եւ որ երեք տարիներէ ի
վեր հաստատուած է, բայց ցա-
ւելով կ'ըսեմ թէ՛ այդ երեք
տարուան մէջ յուսացած յառա-
ջադիմութիւնը չէ՛ տեսնուած,
վասն զի թաղեցին կամ բաժա-
նորդք՝ երկու երեք ընկերու-
թեանց ալ զատ զատ ստակ չէ
կըցած վճարել, մանաւանդ ար-
դի դրամական անձուկ վիճակին
մէջ. հետեւաբար այն ընկերու-
թիւնը փոխան յառաջադիմութիւն
կը յետադիմէ :

(Շարունակելի)

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պայրամի տօնն սկսաւ երէկ որ
պիտի վերջանայ վաղը :

Առաւօտեան ժամ 9 1/2ին
Վեհ. Սուլթանը փառաւոր կառ-
քով, իւր դէմն ունենալով Ղազի
Օսման և Նամըզ փաշաներն, Եըլ-
աղլի պալատէն ելաւ և Պէշիկ-
թաշի միկիթն իջաւ. Կայսերա-

կան կառքին առջեւէն է թիկ-
նապահ և ետեւէն քաղաքային և
զինուորական պալատականք կեր-
թային. Յետոյ կուգար Արթուր-
լու ձիաւոր զօրաց գունդը :

Յետ կըրօնական արարողու-
թեանց Կայսերական թափօրը
Տօմա-պահճէի պալատն ուղի-
ւորեցաւ, ուր Ն. Կ. Վեհափա-
ռութիւնը նախարարաց և պե-
տական բարձրաստիճան պաշտօ-
նեաւորաց շնորհաւորութիւն-
ներն ընդունեցաւ :

Մեծ-Եպարքոսը, Շէյխ-Իւլ-խա-
լամ էֆէնտին բաղմութիւն նա-
խարարք և մարաշխաւք Վեհ.
Սուլթանին ետեւէն կերթային,
որ փառաւոր նժոյգ մը նստած
յամբարար կերթար փառաւոր
հետեւորդներ ունենալով իրեն :

Եըլաղլէն մինչեւ Տօմա-պահ-
ճէի-պալատը զօրքեր շարուած
էին և զինուորական պատիւներ
կընէին. Խուռն բաղմութիւն մը
լեցուած էր անդ Վեհ. Սուլթա-
նը տեսնելու համար, որ մերթ
ընդ մերթ շնորհալիր ձեռով և
հայրական սիրով կը բարեւէր
իւր ժողովուրդը :

Վեհ. Սուլթանը մի քանի վայր-
կեան հանդստանալէ վերջը քա-
հոյց մեծ սրահը մտաւ ուր կա-
կատարեցաւ աջամուրի որա-
բողութիւնը. նախ Մեծ-Եպար-
քոսը, Շէյխ-Իւլ-խալամը, պաշտօ-
նաւոր և անպաշտօն նախարարք
և մարաշխաւք ամենքն ալ հա-
մադդեատիւք ներս ընդունուե-
ցան իրենց շնորհաւորութիւններն
ընելու համար. Յետոյ պալատան
բարձրաստիճան պաշտօնատարք
Կայսերական պահոյց առջեւ
խոնարհելով երկիւղածութեամբ
համբուրեցին այն դրօշակը զոր
բարձրաստիճան պաշտօնեայ մը
Վեհապետին մօտ կանգնած կը
բռնէր :

Ասոնց յաջորդեցին զինուորական
և քաղաքային պաշտօնատարք և
իւլէմայներ :

Յետ աջամուրի արարողու-
թեան զովարար ըմպելիներ և
չաքարեղէն բաժնուեցան բոլոր
ներկայից, որք հետզհետէ հե-
ռացան դահոյից մեծ սրահէն.
Այս արարողութիւնը երկու ժամ
տեւեց, և Վեհ. Սուլթանը ժա-
մը 2ին հաղիւ կըցաւ Եըլաղլի
պալատն վերադառնալ :

Կրետացի երեսփոխանք նա-
խընթաց օր Բ. Դուռն երթա-
լով Մեծ-Եպարքոսի հետ տե-
սակցեցան. Յառաջիկայ չաքաթ
օր վերստին պիտի տեսակցին :

Ռուսիա փախող Պուլկար ըս-
պայներու հրաւէր եղած էր որ
Ռուսական բանակին մէջ իրենց
ունեցած աստիճանաւ ծառա-
յեն :

Օտէսայէն հասած մասնաւոր
տեղեկութիւնք կը ծանուցանեն
թէ սոյն տնօրէնութեան գոր-
ծադրութիւնը յետաձգուեր է,
ըստ որում ռուսական բանակին
զանազան զօրաբաժիններուն մէջ
զանոնք զետեղելը գէթ առ այ-
ժմ անպատշաճ է :

Վերթորիւ թաղուհւոյն յո-
բելեանի առթիւ Վեհ. Սուլթա-

նը նախընթաց օր մեծ արարո-
ղապէս Միւնիք փաշան և առա-
ջին թիկնապահ Մէհմէտ փաշան
անդլիական գնապաշտառնն զըր-
կելով իւր շնորհաւորութիւններն
հաղորդեց :

Կէս օրին օսմանտոն պահակ
չոգենաւը բրիտանական դրօշակ-
ներով զարդարեալ 24 թիւդանթ
արձակելով ողջունեց թաղուհ-
ւոյն յոբելեանի տօնը. Թարապ-
եայի անդլիական զեպանատան
մէջ գոհարանական աղօթքներ
մատուցուեցան ի ներշնչութեան
դեպանին, զեպանատան բոլոր
պաշտօնէից. մի քանի տէրու-
թեանց գնապանք ևս ներկայ
էին գոհարանական աղօթից :

Յետ աւարտման արարողու-
թեան, Սըր Ուայթ բոլոր ներկա-
յից շնորհաւորութիւններն ըն-
դունեցաւ :

Կէս օրէն վերջը օտար դե-
պանք իրենց շնորհաւորութիւն-
ներն բրինթաղուհւոյն ներկայա-
ցուցին :

Մեծ Եպարքոսի կողմէ Վե-
հ. էֆէնտի և Արապքին գոր-
ծոց նախարարի կողմէ Միքայէլ
էֆէնտի Թարապիւս երթալով ի-
րենց շնորհաւորութիւններն ըրին
Սըր Ուայթի :

Մայրաքաղաքիս Պապական
նուիրակ Մօնսիներ Դօնէթի
յառաջիկայ չաքաթ օր մայրա-
քաղաքս կապասուի :

Պ. Տօնօն նախընթաց օր
Եըլաղլի պալատն երթալով Մեծ
արարողապետ Միւնիք փաշայի
հետ տեսակցեցաւ :

Մինչեւ ցարդ ի նպատու Ար-
նավուտ-քէոյի հրկիւղեց 1400
տղի հանգանակուեր է :

Ռուսիոյ կայսրը Եգիպտոսի
Ձիւլֆիքար եւ Իսմայէլ փաշա-
ներու Ս. Ստանիլլասի առաջին
աստիճանը եւ Տիգրան, Պուլթրօս
ու Մարթինօ փաշաներու երկ-
րորդ աստիճանը շնորհեր է :

Եգիպտական ակմբոց մէջ կը
խօսուի թէ նախորդ թաղի Իս-
մայիլ փաշայի երրորդ կնոջ որ-
դեգիր Պարիզ հանձնի և Դա-
հիլէի նախադատ տոնիկը ատա-
ւոր իղգէթ պէյի մէջ ամուսնու-
թիւն մը տեղի պիտի ունենայ,
Ասոնց նշանախօսութիւնը Փարի-
զի մէջ կատարուեր է ուր կը
գանուի իղգէթ պէյ, Թէեւ այս
լուրը պաշտօնապէս հաստատ-
ուած չէ, սակայն Եգիպտական
բարձր ակմբոց մէջ մեծ յուզում
պատճառեւ է :

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՕՍՄ. ԲՕՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոց 46 10
Այս առաւօտ բաց 46 8

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Այս առաւօտ Գ. Կ. 38 25

ԲԱԺՆԵՏՈՒՄՔ

Թրամուէյ դր. 297 —
Բուժիկի երկաթուղի 33 50

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի դր. 100 —

20 Գրականություն	83 17
Անդրադարձ	110 3
Բնական	90 16
Գրական	51 20
Բնական	9 92
» արձագանք	75 10
Ֆիզիկական	— —
Մեթոդ	108 4
Վերջին	102 35
Հիմնական	102 35
Մեթոդ	97 —
Քառասուն	106 25
Մանր	104 15
Թանգ	16 10

ՀԵՌԱԳԻՐ

Լոնտրոն, 21 յունիս

Արքայական թափուրն, որ Պրեքինկ-հեմի պալատին Ուստիմիրյան Արքայապետին գնաց, կարի չողջողուն էր: Թափուրն անցաւ առանց ու եւ է միջադէպի, Արքայապետն եւ կայսերական իշխանաց խումբէ մանաւանդ որ հեծեալ կ'ուղեկցէր Թագուհւոյն իրերէ պատուակալ պահակահումբ, մեծ ասպաւորութիւն գործեց: Բոլոր ճամբուն վրայ, Թագուհին, ողջունեցաւ ամբողջին չեմալից աղա-դակներով, Ուստիմիրյան Արքայա-րանին առջեւ, Թագուհին ընդունուեցաւ Գէնգրալի արքայիսկովոսէն որ չըջապատեալ էր բազմութիւն բարձրաստիճան եկեղեցականներէ, եկեղեցական արարողութենէն յետոյ, իշխանք եւ իշխանուհիք անցան Թագուհւոյն առջեւէն, որ ապա Պրեքինկհեմի պալատը վերադարձաւ նոյն շքով:

Լոնտրոն, 21 մայիս

Օտէսայէ կը հեռագրեն առ Տէյի Նիւզ. « Հետեւեալաց 15 ռդ զօրա-բաժինն, որ 19,000 հոգիէ կը բաղ-կանայ, հրաման ստացաւ մեկնան պատրաստութիւն տեսնել: Զօրա-

բաժինն մէկ մասը պիտի երթայ ռուսական սահմանագլուխն եւ միւս մասն ի իրարմ: »

Լոնտրոն, 21 յունիս

Անգլիոյ Թագուհւոյն Յորեմա-նի հանգչեալ մեծ շքով կատարուե-ցաւ այսօր: Հիանալի օղն յատուկ փայլ մը կուտար արքայական թա-փուրն որ Պրեքինկհեմի պալատին Ուստիմիրյան Արքայապետին գնաց մեծ շքով, եւ անգլիացի ու օտար իշխանաց պատուակալ պահակա-խումբն, որ հեծեալ կ'ուղեկցէր Թագուհւոյն կառքին, անման կեր-պիւ հրաշալի էր: Արքայապետին մէջ կրօնական արարողութիւնք շատ պատկառելի էին: Թագուհին հա-նած էր սուգի հագուստները:

Ամեն կողմէ փողած եկած անհուն ամբոխ մը եռանդագին աղաղակ ե-րով ողջունեց զԹագուհին բոլոր ճամբուն վրայ:

Ամենակատարեալ բարեկարգու-թիւն տիրեց հանգչելի բոլոր տես-ղութեան միջոցին:

Լոնտրոն, 21 յունիս

Պաշտօնական Լընտրն Կազէթ այս առաւօտ կը հրատարակէ Թագուհ-ւոյն մէկ հրամանագիրն, որով Ն. Վեհափառութիւն իւր Յորեմանին առթիւ Ս. Միքայէլի եւ Ս. Գէորգ-այ կարգին ասպետ կ'անուանէ Կ. Պոլսոյ անգլիական ընդհ. հիւպա-տոս եւ բրիտանական Բարձրագոյն Ատենին դատաւոր Պ. Ճ. Հ. Ֆա-ուսէդ, որ հետեւեալէս կ'ստանայ Սըր տիտղոսը: Նոյն կարգին հասա-րակ անդամ կ'անուանէ զՊ. Քէննէ-տի, քարտուղար Կ. Պոլսոյ անգլ. դեսպանատան:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը Պատրիարքարանի գործակատար

Յիւնիկեան Արքահամաժեպէնտի հետ երկուրդի պալատն երթալով, Վեհ. Սուլթանի Բ. անհեկապետ Վսեմ. Հաճի Ալի պէյի ներկայանալով, Պատրիարք տօնը շնորհաւորեց: Հա-ճի Ալի պէյ Ն. Կ. Վեհափառու-թեան հաղորդեց անմիջապէս Ս. Պատրիարք Հօր շնորհաւորու-թիւնները: Վեհ. Սուլթանը իւր ողջոյնները զրկեց Ն. Սըբաղնու-թեան:

Յետոյ Ս. Պատրիարք Հայրը Բարձր. Հափըզ Պէհրամ աղայի Ղազի Օսման փաշայի, Սիւրէյա փաշայի, Նէճիպ փաշայի, Բարձր. Մեծ Եպարգոսի, Արքարութեան գործող նախարար Վսեմ. Ճէվ-տէթ փաշայի, Պատրարքմանական գործող նախարար Վսեմ. Ալի Սայիպ փաշայի, նախկին Մեծ Ե-պարգոս Բարձր. Արիֆի փաշա-յի և նախորդ ներքին գործող նախարար Բարձր. Էթհէմ փա-շայի այցելեց:

Այսօր ալ ուրիշ նախարարնե-րու պիտի երթայ:

Եգիպտոսի Առաջնորդ Իզմիր-լեան Գեր. Տ. Մատթէոս Ս. Ե-պիսկոպոսի առ Աղդ. Վարչու-թիւնն մատուցած տեղեկագիրը վաղը պիտի տրուի հրատարակմբ:

ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ ՕՍՄ.

Արձանագրեալ յ'Առեւտրական Սենեկի Կ. Պոլսոյ Տնօրէն, Յ. Մէրեթ-ԳՈՒԼԻ Ղալաթիա իսլիմ-փաշա խան, թիւ 3 Փոխանորդութիւն եւ յանձնակա-

տարութիւն թէ ի Կ. Պոլիս, թէ ի գաւառս եւ թէ յօտար երկիրս, ա-մեն դատական, վարչական եւ ա-ռեւտրական գործոց, որպիսիք են՝ պահանջից գանձումն, վէճերու ի-րաւաստութիւն. կնճոց եւ անան-կային խնդրոց կարգադրութիւն. քաղաքային եւ վարչային դատարա-նաց առջեւ դատաւարութիւն, ան-շարժ ստացուածոց եւ վարձուց վե-րաբերեալ գործառնութիւն, ար-տօնութեանց ստացման հետամու-թիւն. նմանապէս եւ խորհրդատու-ութիւն, տեղեկացումն, խմբագրու-թիւն, թարգմանութիւն, հրատա-րակութիւն եւ հաշուոց յստակումն:

Հեռագրական հասցէ
Վէքեալէթխանէ, Իսթանպուլ, կամ
Agence Ottomane, Cons/ple.

Յ. Թ. ՉԱԽՄՇԵԱՆ
ՆՈՐՈԳԻՉ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ՆԻԹՈՑ
ԵՒ ԿԱՐԱՍԵԱՑ
Արաճա Համամ թիւ 16
Ճիշդ Սապօնճու խանի դէմը

Յիշեալ վաճառատան մէջ կը նորոգուին եւ կը շինուին ու կը մաքրուին ամեն տեսակ կարասիք, ինչպէս են կազի եւ իւղի լամպաներ, մահճակալ, աշտանակ, եւ զինգոյէ, թիթեղէ եւ պղնձէ ամեն տեսակ ա-նօթ:
Վաճառատան մէջ կը ծախուին Եւրոպական զանազան տեսակ կազի եւ իւղի լամպաներ, պղնձ եւ ըն-տիր, խիստ աժան: Յաճախորդաց դիւրութիւն տալու համար Օ/Օ/ին 5-10 մինչեւ իսկ 18 զեղչ կ'ըլլայ:

բանտին և յիմարանոցին տնդմն և արիւնն մաքրե-լու համար:

Արդ ջրհորն գոյութիւն ունի այսօր և կը գոր-ծէ, և Տօթթէօր Բալի, Եւաի և Ժաննի մեկնու-մէն հինգ օր վերջ, Պիսէթրի մէջ հանրածանօթ անձ մը կը ներկայանար անդ և ջրհորին կողմը կը յառաջանար:

Անդ, մարդ մ'եւս կար որ սպասել կը կեղծեր և որ առաջնոյն մօտեցաւ: Երբ այն երկու անձե-րը իրարու մօտեցան, մին տփուռնեցաւ և միւսը յետո ընկրկեցաւ: Առաջինն Գառուսթն էր, երկ-րորդն՝ Գրուաղիլն:

Գառուսթ փարիզու մէջ մնացած էր, կատա-րելու համար իւր պաշտօնն զոր ոճրագործութիւն մը չէր համարէր, և զոր կը նկատէր մարդկային արդարութեան ամենագովելի գործն:

Պիսէթրի մէջ երկու ցերեկ և երկու զիշեր անցուցած էր Նուրթիէի քով, այնպիսի վայրկե-նից մէջ յորս այդ թշուառական հանգարտ էր և որոյ տուն մը գրել տուած էր յետագայ իմաստով: «Գրուաղիլ, զիս բանտարկել տուիր, բայց խելքս զլուխս եկաւ: Եթէ այս երեկոյ չիգաս դադտնի կերպիւ յիմարանոցէն փախչելու եղանակին վրայ մտածելու համար, զիտցած եղի որ երեւան կը հանեմ ոճիրներդ: Ժամը եօթնին, ջրհորին քով քեզ պիտի սպասեմ: »

Նուրթիէի ձեռամբ ստորագրեալ և գրեալ սոյն մի քանի տողերն կը բաւէին ի Պիսէթր կոչելու:

ւին սաստկացներ: Յետո ընկրկելու ձեւեր ըրաւ, բայց դրան սեւամիւ վրայ կոխած Ժամանակ, տե-սաւ զԳառուսթ որ կ'սպասէր և զոր նշանով մը իր քով հրաւիրեց:

Նախկին երկաթագործը վազելով եկաւ:
— Ի՞նչ կայ, ըսաւ:
— Հո՞ն է:
— Եւ իր բանականութիւնն
— Կորսնցուցած:
— Ի՞նչ պէտք է ընել:
— Դու կորովի ես: Բազկացդ մէջ ա՛ռ և մին-չեւ կառքը բե՛ր:
— Ա՞յժմ . . .
— Անմիջապէս:

Գառուսթ կրկնել չտուաւ այդ հրամանը: սեն-եակն մտաւ, և աճապարանք մանկամարդուհւոյն կողմը ուղղուելով, և Տօթթէօրի հրամանաւն, բաղ-կացը մէջ առաւ զայն այնպէս ինչպէս կառնէ ոք տղեկ մը: Ժամն նախ դէմ դրած էր ամեն բանի, այժմ այդ պատահարին վրայ կը ծիծաղէր իբր թէ դուարճալի խաղալիք մը եղած լինէր և մի քանի վայրկեանէն յետոյ, իւր մօրը քով կառքին մէջ զետեղուած էր:

Ամեն ինչ ի գործ դրուած էր Տօթթէօրին բաղ-ձանաց համաձայն՝ և երբ նա տեսաւ մայրն ու աղջիկն կառքին խորը նստած, ինք եւս մտաւ և կառապանին մեկնելու հրամանը տուաւ: Կառքն անմիջապէս մեկնեցաւ:

ՏՊԱՐԱՏՈՒՆ ԵՒ ՎԻՄՈՒՐԱՏՈՒՆ
ՍՈՒՑԱԿ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

Կ. Պօլիս Բիզա փաշա եօղուշու
Սաղըր խան թիւ 5, 7, 6, 11

Այցեւորման, հարսանեկան, հրաւիրագիրք, նամակք, պահաւանք, մահադէք, ծանուցմանք, թատրոնական աղբեր վաճառականական նմոշք (ֆաթուտո) փոխանակադիրք (զամնիլալ) և ևր լիալի թուղթի կողքեր պոլսուոր և ոսկեղօծեալ բազմաթիւ տեսակներ, և այլ ամեն տեսակ գրեանք կը տպագրուին, Հայերէն, Տաճկերէն, Գաղղիարէն, Իտալերէն և Հրէէրէն լեզուներով։ Սոյն տպարանը և վիմագրատունը այսօր նմանօրինակ հատատուութեան մը հետ միջնու վիճակի մը հասած է, ըստ որում օտար լեզուաց տառերը իւր ամեն տեսակներով Եւրոպայէն բերել տուած է, ծաղկադիր և լքաղիր տեսակներէն զատ թատրոնաց աղբարարութեան համար ուղուած չափով փայտեայ խոշոր տառեր ալ կան, և 4 պրոտոտիպներու միջոցաւ յանձնարարութիւնք փութով և ամենայն ճշգրտութեամբ կը կատարուին։

Մարգարեանի տպարանը ալ միացած է վերոյիշեալ տպարանին հետ, ուր կրնան իւր յաճախորդները զինքը գտնել։
Դիմելը չափաւոր են

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԴՈՐՇՆԱԿԱՆ
ԵՐԿՐԱՉՍՓՈԹԻՒՆ
Աշխատասիրեաց
Վահան Ս. Հաղարապետեան
Հետեւողութեամբ
Ժ. Տալսէմի
Դին 8 դահեկան։

ԴՐԱՏՈՒՆ Վ. ՀԻՍՏՐԵԱՆ

Ուղուեն-Չորչի պաշը թիւ 10

Սոյն տպարան մէջ կը վաճառուին ամեն լեզուէ գործածեալ և աժան գրեանք։ Վերական, Պատմական, Թատրական, Գիտական և այլն ճիւղերու վերաբերեալ։ Կը պոլսուի նաև նշանաւոր աղբայնոց և օտարազգի երևելեաց լուսանկարները։

ԸՆԹԵՐՅԱՐԱՆ

Հայերէն և Անգլիերէն

Շրջան Բ.

Պատրաստեց

Ս. Մ. ԳՍԱՍՊԵԱՆ

Կեդրոնատեղին է Վ. Հիստրեան գրատունը, Դին 3 զրը։

ԻՆՔՆԱՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ընդդէմ

Գիշական, Գաղղիական, Միջանցքաբուրբարային և այլ տեղեկութեան հիւանդութեանց։

Դին 6 զրը։

Սոյն գիրքն, որ Պոլսահայ գրատան կողմէ հրատարակուած է, իւր տեսակին մէջ ցարդ հրատարակուած գիրքերը կը գերազանցէ ոչ միայն իւր այլազան պարունակութեամբ, այլ և իւր գիրքիմանալի եւ յստակ ոճով ու լեզուաւ։

ԴՐԱՏՈՒՆ ՊՕՉԱՃԵԱՆ

Չագմագճըլար եօղուշ, թիւ 56)

Մեծ Գանակութիւն

ՅՐԱՆՍԵՐԷՆ ԴԱՍԱԴՐՈՅ

Սոյն գրատունն այս անգամ փառիզէն ընդունած է մեր ազգ. վարժարանաց մէջ մուտ գտած ֆրանսերէն ամբողջ դասագրքերու մեծ «միւրք» մը, որոյ մէջ կը գտնուին մասնաւորապէս Լաուուսի ամբողջ գործերը, Պալեսոյի «անփան», ատուցանան եւ ֆուանսինէ, քօնդէ բառապօլ, Լաուիէ Զեօրիի, Կե-

սրաի եւ Պաուլիի քերականութիւններն եւ անոց բանալիները, Պալէ-Կօլթիի Լէքսիկոն կոտորեցները, քօնդէ Զեօրիի, անփան, «ատուցանան» (Տիւրքիզմ), Տէլէմար, չուտը Լէքսիկոն (Տանիէլ), Լէքսիկոն կոտորեց (Լըսուա), ֆապլը աղ Լաֆօնիէն եւն. եւն.։

ԳԻՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ԶԱՓԱՒՈՐ

Ֆրանսերէն նամակները շատ ամալ գնեցով։

Սըքուէթէն մէջնու գին զրը 3 1/2

Ինքիլիսէլ 3

Գաւառական յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։

ԴՐԱՏՈՒՆ Զ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ

Կ. Պօլիս մեծ մարտահան կարգ թիւ 46

Մեծ քանակութեամբ Բարիզէ եկած Գաղղիարէն ընտիր դասագրքերու հաւաքածոյ մը, Լաուուսի, Կէ-նարի եւ Սարտրի բազմաբեկը, ինչպէս նաև Կէնարի եւ այլ նշանաւոր հեղինակաց կառնկներն ու բանալիները։ Պալէսոյ գործերը, և ան տեսակ Ալֆապլէներ, Բօնդէ Բաուպօլ, Բօթօրիէթ, Ֆապլը Եր Լաֆօնիէն, ընդարձակ սեքուէթէր 310 երես, փաքիկ եւ զուարճարէ բազմազանք եւ այլ խմատարակական գործեր։

Վարժարանաց եւ մեծ քանակով դնողաց գոհացուցիչ գեղջ կը լինի։ Վաճառատունն ամեն տեղոյ համար օտար լեզուէ գրեանք, պարբերական եւ պատկերազարդ հանդէսներու, լրագրաց եւ ամեն գաղտնական պիտոյից համար յանձնարարութիւնք կ'ընդունի եւ ճշգրտութեամբ կը կատարէ յոյժ գիւրտամտելի պայմաններով։ յանձնարարեալ գիրք մը փառիզէն աստ կը հասնի 12 օրէն։

Օսմանեան եւ այլ արեւելեան գործածուած փոստի փուլեր եւ գիրքեր կը գնուին։

Սոյն վաճառատունը կը գտնուի ինչպէս առաջ նշանակեալ եւ այժմ ամեն տեսակ թղթերէն եւ վաճառականական տեսարակներ եւն.։

Յաճախորդք գոհ կը լինին ամեն կերպով։

Սոյն փոքրիկ ԱՂՕԹԱԳԻՐԲԷՆ՝ որ մեր Եկեղեցւոյ ժամագրքի եւ Խորհրդատեարի մէկ համառօտութիւնն է, եւ կը պարունակէ Առաւօտեան աղօթքներ, Ս. Պատարագի խորհուրդի ամբողջ, Գիշերային եւ ապաշխարութեան աղօթքներ, հրատարակուած է պատկերազարդ։ Սոյն Աղօթագրքի առաւելութիւնն այն է որ Բարեպաշտ Աղգայինք մեր երանաշնորհ Հայրապետաց ոգևոյն ու լեզուով աղօթելով կը զգուշանան այլ եւս անհարազատ եւ ինքնահնար Աղօթից գրքերու գործածութենէ, եւ սոյն մեր Աղօթագրքի աղօթքներն գոց ընելով կուղղեն զայնս առ Աստուած ըստ ժամակարգութեան Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ։

ԳԻՆՆ Ե 4 ՊՈՐՈՆՆ

Ազնիւ լաքակալ

Կեդրոնատեղին է Գ. Պաղտատեան գրատունը, Յակոբեան խան. կը գրտնուի նաև բոլոր գրաւաճառաց թով։

ՎԱՅԻՆՆԵՐՆ ՏՊԱՐԱԹԻՒՆ
ԱՅՅԵՏՈՄԱՐ

Լուսագոյն քառթօնի վրայ ամէն լեզուաւ կը պատրաստուի ի գին 100 հատը 10 դհկ. պէտք ունեցողները պէտք է դիմեն Գ. Պաղտատեան տպարան, Յակոբեան խան 13 Կ. Պօլիս։

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

Ժ.

ՀԱՌԱՉԱՆԱՅ ԿԱՄՈՒՐՁՆ ԵՒ ՊԻՍԷԹՐԻ ԶՐՀՈՐԷ

Նուրթիէ Պիսէթրի մէջ կը գտնուէր։ Թշուաւականը կապուելու աստիճանի յիմար մ'էր, յիմարացած այն աստիճան որ չէր կրնար վրէժ լուծել այն անձէն որ զինքը այդպէս խշտեկին մէջ նետել տուած էր։

Եւ սակայն Պիսէթրի մէջ կը գտնուէր որ ինք անձամբ զֆօրտիէ տասն և հինգ ամաց բանտարկութեան դատապարտած էր։

Արդարեւ, մինչեւ 1836, Պիսէթր կառավարեմի ճանապարհին վրայ ի մահ դատապարտուողաց վերջին յարկն եղած է։ Որքան խեղճեր անցած են Պիսէթր ՀԱՌԱՉԱՆԱՅ ԿԱՄՈՒՐՁԻՆ վրայէն։ Կը բաւէ վայրկեան մը հաղորդելու համար տապարի այն հարուածներն զորս կառավարեմն տուած քառասուն է տարուան մէջ։

Երբ Պիսէթրի գլեակն եղաւ յիմարանոց մը և բանտ մը, և լցուած տղմով և պղծութեամբ, այն ատենէն ի վեր վերին վարչական ժողովը սկսաւ ջրոյ կաթիլներ փնտռել բոլոր այդ աղտոտութիւններն մաքրելու համար։ Պիսէթրի համար ջուր կը

պակսէր։ Արքէոյ և Պիէվր նմա կը հայթայթէին մեծ դժուարութեամբ և խիստ սուղ։

Պօֆրան, յիմարանոցներու ճարտարապետն, 1733ին փորել տուաւ հսկայական ջրհոր մը, տասն և հինգ ոտք տրամադաւ հարիւր եօթանասուն ոտք խորութեամբ ժայռի մը մէջ որ ամէն ժամանակ ինն ոտք ջուր կը պահպանէ։ Պօֆրան հրնարեց մեքենայ մը այդ ջրհորէն ջուր հանելու համար։

Մի քանի տարիներ մեքենայն գործեց, զայս ձիւ լծեալ անուոյ մը միջոցաւ, բայց երկվարաց վիճակն զթուլեան արժանի էր։

Յիմարներ, բանտարկեալներ և կոյրեր սկսան կենդանեաց պաշտօնը կատարել։ Չորս ձիւ խնայողութիւն ըրին երեսուն և երկու մարդոց օգուան քաղելու համար, որք յիմարանոցի մը մէջ աւելի մահուան դատապարտուած էին քան բանտի մը մէջ նետուելու։

1843ին, Պիսէթրի մեքենայն շարժման մէջ դըրուած էր յիմարներէ և ապուշներէ։

Այսօր, մեքենականութեան յառաջդիմութիւնք կը միխթարեն զմարդն։ Բայց հին Պիսէթր ի զուր փորեց ջրհոր մը որ մարդոց աշխատութեան և համբուրութեան հրաշալիք մ'է, ի զուր լծեց իւր ջրաբաշխական մեքենային երկվարներ, յիմարներ և բանտարկեալներ, ի զուր անսպաւելի ջրոյ խաւ մը գտաւ լեցնելու համար ընդարձակ ընդունաւան մը, հին Պիսէթր բաւական ջուր չունէր իւր